

Posudek oponentky bakalářské práce

David Nergl: Problematika malého využití vodících psů mezi českými nevidomými, Praha: FHS UK, 112 s.

Práce studenta Davida Nergla se zaměřuje na osoby se zrakovým postižením v Česku. Autor práce se soustředí na využití vodících psů mezi českými nevidomými. Práce pojednává o důležitém tématu začleňování a podporování osob se speciálními potřebami, tak aby mohly co nejvíce samostatně fungovat ve společnosti. Nicméně, práce trpí několika podstatnými nedostatky, jež diskutuji níže. Oceňuji autorovou empatii a citlivost k tématu, bohužel ale tyto závažné problémy práce se výrazně promítají do celkového hodnocení.

Teoretická část práce zachycuje a představuje základní pojmy týkající se skupiny osob se zrakovým postižením. Autor velmi pečlivě popisuje problémy zrakového postižení, a také genealogii instituce vodících psů. V práci nicméně chybí přesah do jakékoliv společenskovední teorii zabývající se například problematikou integrace, sociální práce či zasahující do oboru disability studies. V práci také chybí diskuze existujících relevantních výzkumů na dané téma, různých badatelských přístupů a otázek. V části věnované statistikám se objevuje publikace Českého statistického úřadu, která má ale pouze okrajovou roli. Zasloužila by si přitom větší pozornost, jelikož obsahuje řadu zajímavého materiálu k tématu.

Metodologická část práce je stručná. U kvalitativního výzkumu nepotvrzujeme ani nevyvracíme hypotézy, jak autor navrhuje na začátku kapitoly. Výzkumná otázka formulovaná: „Jaké jsou příčiny toho, že vodícího psa používá v Česku tak málo nevidomých a prakticky nevidomých osob?“ je příliš úzká, a nepřesahuje do širšího kontextu problémů. Zároveň ji nelze na základě několika málo strukturovaných rozhovorů, na to by bylo zapotřebí se opřít např. o širší reprezentativní kvantitativní šetření apod.

Analytická část práce má v podstatě podobu přepsaných celých rozhovorů, které autor s informanty a informantkami vedl. Tímto způsobem není vhodné prezentovat sebraná data, v zásadě se nejedná o analýzu dat ale pouze jejich reprodukci. Práce tak postrádá opravdovou analytickou část a tomu odpovídající závěr. Zároveň i samotný scénář rozhovoru není úplně vhodný pro tento typ výzkumu, pokládané otázky naznačují možné odpovědi, spíše než že by využívaly možnost dávat lidem prostor pro různý způsob chápání. Např. „Jaké bylo Vaše očekávání před pořízením vodícího psa? Splnil, předčil tato očekávání, či došlo k jistému zklamání?“ nebo „Jak se po pořízení si vodícího psa změnil Váš životní styl: k lepšímu či horšímu?“

Práce má chybně sestavený odkazový aparát (obsahuje dva různé způsoby citování). Na několika místech chybí odkazy na literaturu nebo zdroje (např. str. 10, 14, 30).

S ohledem na popsané problémy práce navrhuji během obhajoby diskutovat otázku: Jak by autor interpretoval zjištění svého výzkumu v rámci širších celospolečenských jevů a procesů, případně za využití některé ze společenskovedních teorií?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře, v závislosti na průběhu obhajoby.

Praha, 11. 6. 2024

Ludmila M. Wladyniak, M.A., Ph.D.